

ΚΡΟΝΟΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ.Π.ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Β'.

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 19 του Δεκέβρη 1904

ΓΡΑΦΕΙΑ 'Οδός Οικονόμου: αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 127

ΔΑΔ

Είναι της νύκτος φαντασιές ποδ' όνειρευτά μ'ας φέρουν
Σε κ'όμο άμάλαγο, άσκιαστο της άρετ'ης και θάμα
Της όμορφιάς—και διάφωτες κεί συντηχίες μαζεύουν
Τού Δόγρον και της Ποίησης οι δοξασμένοι ήρωοι

Σιγομιλώντας με λαμπρές, γλυκόνυχες γυναίκες.
Εικόνα τέτοια αλήθενες σ'ό θαυμασμό μου, ό άμνη,
Και της γαλήνης σου άπλωσες μέσ' την ψυχή μου
[φέγγος
Χρυσοβέλουδο κ' εύτυχώς λιγένητης γητεία.

Καβάκια, πλάτανοι κ' ίτιές, λωτοί και καλαμιώνες,
Γιαλό γιαλό σου πλέκουνε κλαδόσκιαστο στεφάνι
Και γύρω τ'α γλαυκόβραχα βουνά σου σ'άγκαλιάζουν

Με διαμαντόπετρα θωριές. Κι ό βάρκα μαγεμένη,
Πάνω στή λίμνη άρμένιζε και γλίστρα ως πού νά
[βρούμε
Της δυσοχρώματης έριμ'ας τ' απόσπερο λιμάνι!

ΕΡΜΟΝΑΣ

ΣΤΗ ΔΙΑΛΥΣΗ

- «— Θέλετε Δεληγιάννη;
- «— Νά τον!
- «— Αύριον θέλετε Σακουλέν;
- «— Θα σ'ας τον φέρω!

«Μεταρρύθμιση»

Και τραβούσανε οι έθνικοί τενεκετζήδες:
Στή Διάλυση. Όταν ο Θεοτόκης σαλιάριζε
από τις στηλές των φιλικών του εφημερίδων
τό καινούριο του πρόγραμμα, τό είπαμε—και
χαιρόμαστε πού κ' ή «Ακρόπολη» τό μολό-
γησε στέ φύλλο της περασμένης Παρασκευής
—πώς δλ' αυτά τ'α κάνει για νά πέσει και
για νά μπορέσει νά δημοκοπήσει με την πτώση
του: «Αγαπητοί συμπολίτες, τό είδατε! Ή-
θελα νά λιγοστέψω τούς βουλευτές, ήθελα νά
κάμω οικονομίες καταργώντας τ'α ειρηνοδικεία,
ήθελα νά φτιάξω στόλους και στρατούς, ή-
θελα μ' άλλα λόγια νά σώσω τό Έθνος, και
δ'ε μ' αφήσανε με ρήξανε. Τί νά σ'ας κάνω
και γώ! Ξαναφέρτε με μεθαύριο με περισσότε-
ρους βουλευτές και τ'α λέμει! Θάστράφει τό πε-
λεκοδύ!»

Τόν πέτυχε τόν πόντο του λοιπόν. Έπεσε
πατριωτικά, νά πούμε. Μά και ο Ντε-
ληγιάννης πατριωτικά τήνε παίρνει την
Αρχή. Με πρόγραμμα πατριωτικό κι αυτός.

Δ'ε λιγοστεύει τούς Βουλευτές— αφού αυτό τό
ζήτημα γκρέμισε τό Θεοτόκη. Δέν καρταγει
τά Ειρηνοδικεία—αφού αυτά φάγανε τόν κόντε.
Δέν ζητάει παράδες για νά φτιάξει στόλους
και στρατούς—αφού μ' αυτά και μ' αυτά οι
συμμορίτες του Κορριάτη Μπίσμαρκ ξεσκεπά-
σανε τή μπαγαποντιά τους. Μά άδιάφορο. Άν
κι αντίθετο τό πρόγραμμά του από τό πρό-
γραμμα του Κόντε, είναι πατριωτικό κι αυτό
κ' έθνοσωτήριο.

Συνηθισμένα πράματα δλ' αυτά. Κείνο πού
μ'ας ξεπιάζει όμως τ' αυτήνε την περίσταση
είναι ή στάση της Α. Μ. Όταν ο Θεοτόκης
του άνάπτυξε τό πρόγραμμά του, οι εφημερί-
δες μ'ας είπανε πως ή Α. Μ. τό βρήκε καλό
κι άγιο. Προχτές πού το είπε ο Ντεληγιάν-
νης σ'τά πεταχτά τό δικό του πρόγραμμα, ή
Α. Μ. τό βρήκε καλό κι αυτό—κατά τις ε-
φημερίδες πάντοτε. Εύτυχισμένος Βασιλιάς,
πού το παρουσιάζουνε δυό κ α λ ά προγράμ-
ματα και το λένε νά διαλέξει. «Θέλεις μ'η-
λον έπαρ, θέλεις κυδώνιν», λέει και τό δημο-
τικό τραγούδι. Άπλώνει λοιπόν τό χέρι του
κ' ή Α. Μ. και παίρνει ένα, ή μ'ηλο ή κυ-
δώνι. Πάντα φροδο το θάνα και καλή μας χ'ώ-
νεψη.

Πού είναι τώρα κείνοι πού σαλιάριζουμε
πως ή Α. Μ. πολιτεύεται άντισυνταγματικά;
Κάθε άλλο. Συνταγματικώτατα και δημοσιο-
γραφικώτατα πολιτεύεται. Το δίνει σήμερα
ή Βουλή Θεοτόκη, τότε παίρνει. Το δίνει αύ-
ριο Ντεληγιάννη, τότε παίρνει κι αυτόν. Φω-
νάζουνε οι εφημερίδες πως ά χ ρ ο α ύπουργεία,
ό π η ρ ε σ ι α κ ά, δ'ε φελούνε, τίς άκούει. Θά
ζητήσει ο λαός αύριο Σακουλέν. πού λέει κ' ή
«Μεταρρύθμιση». θά μ'ας τότε δώσει κι' αυτόν.
Δ'ε βλέπουμε πού σ' δλ' αυτά τήνε βρίσκουνε
την άντισυνταγματικότητα οι φω-
νακλάδες βουλευτές μας.

Τέλεια πολιτική κ α τ ά Σ ύ ν τ α γ μ α
αυτή. Νάφήνεις τό λαό νά κάνει κείνο πού
του κανοναρχάει ο κάθε πολιτικός συμμορίτης,
άδιάφορο άν αυτό πού κάνει ο λαός είναι σά
νά χτυπάει ο ίδιος τό κεφάλι του σ'τόν τοίχο.

Δέν τό κρύβουμε πως από καιρό, μά και
τώρα, με τ'α τελευταία κοινοβουλευτικά μα-
σκαράλ'ηκια, τ'εποθυμούσαμε νά βλέπαμε την
Α. Μ. νά πολιτεύεται με λιγώτερο σεβασμό
σ'τό κατακυρελισμένο Σύνταγμα. Διάλυση
του ζητάνε οι βουλευτές; Νά τήνε δώσει μά
και μ' ένα διάγγελμά του σ'τό λαό νά πει
πως διαλύει μιά και καλή τή Βουλή και νά
προσκαλέσει τό λαό νά εκλέξει κείνους πού θά
τόν αντιπροσωπεί, όχι σ'ε καινούρια πάλι
μασκαρεβουλή, αλλά σ'την Έθνοσυνέλευση.

Ή σαπίλα άπλώνεται καταπληχτικά και

δέν περισσεύει καιρός πιά για τ'α γιατροσόφια.
Χρειάζεται μ'ηχαίρι χειρουργικό, γιατί αν οι
βουλευτές μας ζητάνε Διάλυση Βουλής, έμεις
και μαζί μας έλος ο κόσμος ο γνωστικός, τό
βλέπουμε πως από καιρό γίνεται Διάλυση
Έθνους.

Σ ΝΟΥΜΑΣ

ΦΡΟΝΗΜΑ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΑ

Στό τελευταίο του γερό κι όμορφο άρθρο (ό «Ο-
μ'ηρος στή νεοελληνική»), μιλώντας ο Ψυχάρης για
τά πολυχρονίτικα έπιχειρήματα των καθαριστάδων,
άντιγράφει κ' ένα κομμάτι του Ίταλου συγγραφέα
Bartoli, όπου δείχνεται πως κ' οι Ίταλοί, τόν καιρό
πού ήντουσαν κολλημένοι στή Λατινική, τ'α ίδια
μυαλά βαστούσαν μ' έμ'ας, ως πού επί τέλους άγκά-
λιασαν την άληθινή και ζωντανή τους γλώσσα.
«Κρατιούνταν, όπως λέει ο συγγραφέας, σφιχτά
κρεμασμένοι από ένα άτυχο σύμβολο, χωρίς νά βλέ-
πουν πως είταν άδειο και πως ή ιδέα πού παρά-
στανε είχε φύγει άγύριστα από τή Λατινική γ'η». Κι
ο Ψυχάρης συμπεραίνει από δ'ω και τελειώνει
τ'άρθρο του με τούτα τ'α λόγια: «Ποιά τάχα αξία
θ'άχουν τ'α έπιχειρήματα τούτα σ'την Έλλάδα ύστερ'
από λίγα χρόνια; Τήν αξία πού είχανε σ'την Ίτα-
λία, όπου ο άνεμος τ'α σκόρπισε με τ'α σύγνεφα, από
τήν ώρα πού τό λαμπρό αυτό έθνος, ξαναγεννημένο
και ζωντανό, γνώρισε τόν έαυτό του».

Τό συμπέρασμα άπ' αυτά τ'α λόγια του Ψυχάρη
είναι πως και τό Έλληνικό Έθνος τότες θάγκαλιά-
ση την έθνική του γλώσσα και θά καθιερώση παν-
τού τό μεταχείρισμά της, όταν γνωρίση τόν έαυτό
του. Κατά παράξενη σύμπτωση την ίδια άπάνω
κάτω γνώμη άκουσα κι από τό στόμα του Χατζι-
δάκη Ισα Ισα τώρα κοντά. Πως θέλετε, μ'ας είπε,
νά παραδεχτ'ή τό έθνος για γλώσσα του έπίσημη
τή φυσική του γλώσσα, αφού κουτσαίνει σ' όλα και
τίποτα γερό δέν έχει; Για νά γίνη αυτό, πρέπει νά
φρονηματισθ'ή πρώτα τό έθνος, όπως έγινε με τούς
Αθηναίους τόν παλιό καιρό. Και για νάποχτήση
ορόνημα, πρέπει νά βάλ'η κάτω τούς έχθρους του,
νά διαπρέψη, νά δείξη πως κάτι είναι σ'τόν κόσμο,
νά ρανερύση δύναμη σ'τούς διάφορους κλάδους τ'ης
έθνικής ζωής. Τότες είν' έλπίδα πως κ' ή γλώσσα
του θά το φαν'ή πως αξίζει και πειά δ'ε θά τήν
περιφρον'ή όπως τώρα.

Νά λοιπόν πού συμφωνάνε οι δυό μας γλωσσολό-
γοι. Άς τούς αφήσουμε' έτσι σύμφωνα κι άς έρ-
θουμε νά δούμε τ'α πράματα, την ιστορία σ'τό ζή-
τημά μας. Κι άς άρχίσουμε από μακριά λίγο, από

τὴν Ἀλεξανδρινὴ ἐποχὴ. Ἀπὸ τότε οἱ Ἕλληνες, ὅσοι ξέπεφταν στὴν ἐθνικὴ τους ζωὴ, ὅσο πειδὸ ψεύ-
τες καὶ πειδὸ ἀνῆθικοι καὶ πειδὸ φτωχοί, ὅσο πειδὸ μικροκαρδοὶ καὶ
ἀγράμματοι καὶ μικρόμυαλοι, ὅσο πειδὸ μικρόκαρδοι καὶ
κατὰ σκελετοὺς κατὰντούσαν, τόσο καὶ περιφρο-
νοῦσαν τὴ γλῶσσα τῆς ἐποχῆς τους καὶ καρπονόν-
τουσαν στὴ δοξασμένη, μὰ περασμένη, γλῶσσα τοῦ
Περικλῆ καὶ τοῦ Πλάτωνα. Ἐδειχναν μ' αὐτὸ πῶς
δὲν εἶταν ἀξιοὶ νὰ ζήσουν ἀνεξάρτητοι καὶ αὐτὸ πῶς
φάνερωναν τὰ καμώματά τους, τὸ ἐπικύρωσε σύν-
τομα ἡ Ῥωμαϊκὴ κατὰχρησις. Κ' ἐγιναν δούλοι
στοὺς Ῥωμαίους οἱ Ἕλληνες. Δὲν ἐπέθανε ὅμως τε-
λειωτικὰ τὸ ἔθνος, πρῶτο γινεὶ δὲν τὸ θέλησαν οἱ
Ῥωμαῖοι καὶ δεύτερο, γιατί θὰ ὑπάρχανε στὶς πολ-
λὲς σάπιες ἀνάμεσά καὶ γερεὶς καρδιές. Κ' ἔκανε νὰ
σηκώσῃ πάλι τὸ κεφάλι μὲ σύμβολο τὸ δικέφαλο
ἄχθ. Καὶ βγήκαν Ἀέοντες Ἰσαυροὶ καὶ Κωσταν-
τῖνοι νὰ τὸ σπρώξουν σὲ καινούρια ζωὴ. Μὰ δὲν
ἄφησε ὁ κακὸς τῆς Ἑλλάδος δαίμονας (γιὰ νὰ ἐκ-
φραστῶ σύμφωνα μὲ τὸ Θεὸς τῆς Ἑλλάδος καὶ
ἀγαθὸς τῆς Ἑλλάδος δαίμων πού μᾶς κοπανίζει
ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ οἱ Κανελίδηδες κ' οἱ Γιάν-
ναροι).

Δὲν ἄφησαν οἱ δασκάλοι κ' οἱ παπᾶδες, κολλη-
μένοι σὲ στραβοὺς τύπους καὶ συναξάρια καὶ σὲ θεό-
στραβὴ γλῶσσα. Κι ἀποδοῦλιαζαν τὸ ἔθνος μας.
Τουρκοπατήθηκε ὅλη πέρα πέρα ἡ ἑλληνικὴ γῆ.
Εἰν' ἀνάγκη νὰ καθήσω νὰ λέω τὰ βέβαια πού
πέρασαν στὸν Τόρκο ἀποκάτου οἱ γονιοὶ μας καὶ
πού τὰ ξέρομε ὅλοι μας; Τάφινω κ' ἔρχομαι στὴ
νέα Ἑλλάδα, πού μὲ τῆς λευτεριᾶς τὰ φτερά ξε-
πετάχτηκε καὶ πάλι στὸ φῶς ἀπὸ τὰ λίγα εὐγενικά
στήθια, ὅπου κρυφοῦσε. Εἶχαν μείνει πολλὰ βλα-
στάρια τοῦ ἔθνους ἀπείραχτα ἀπὸ τὸ φαρμάκι τοῦ
δασκαλισμοῦ καὶ αὐτὰ μπολιασμένα καὶ μὲ νέο αἷμα
στάθηκαν ἄρκετὰ νὰ ξαναγεννήσουν τὴν Ἑλλάδα.
Τὸ σαράκι ὅμως τοῦ δασκαλισμοῦ, καὶ αὐτὸ δὲν εἶχε
φορῆσει πᾶνἀθεμά το καὶ νὰ σου καινούριοι σκολα-
στικοὶ καὶ σοφολογιώτατοι παίρνοντας στὰ χέρια
τοὺς τὸ ξαναγεννημένο ἔθνος προσπαθοῦν νὰ τὸ
ντύσουν σὲν τὴν καλιακούδα τοῦ μύθου, νὰ τὸ
μπλαστρώσουν μὲ ἀττικὲς γραμματικές, νὰ τοῦ ρι-
νίσουν καὶ νὰ τοῦ παστώσουν τὴ γλῶσσα, γιὰ νὰ
ψιλήνῃ τάχατες καὶ νὰ ὁμορφύνῃ ἡ φωνή του. Αὐτὴ
εἶναι ἡ εἰκόνα πού παρουσιάζει ἡ νέα Ἑλλάδα.

Θὰ πετύχουν στὸ ἔργο τους οἱ σοφολογιώτατοι;
Νὰ μὴν τὸ δώσῃ ὁ Θεός. Δικααρτυρήθηκε καὶ δια-

μαρτύρεται τοῦ ἔθνους ἡ καρδιά, πού τὴν ἐλεύθερη
ζωὴ διψάει. Τὰ τραγούδια πού τραγοῦδῃς στὸν
καιρὸ τῆς σκλαβιάς καὶ πού δὲν ἔπαψε ὡς τὰ σή-
μερα νὰ τραγοῦδᾷ, δείχνουνε ποιά ζωὴ λαχταρεῖ
ὁ λαὸς αὐτός καὶ ποιά γλῶσσα παρασταίνει τὴ
λαχτάρα του. Ἡ γλῶσσα τοῦ αὐτοῦ ἔπρεπε νὰ τοῦ
γίνῃ καὶ ὄργανο πολιτισμοῦ, τοῦ νοῦ του ἡ ἔκφραση,
μόλις πού θέλησε νὰ ζήσει ἀνεξάρτητος. Δὲν ἄφη-
σαν οἱ σκουριασμένες ιδέες νὰ γίνῃ ἔτσι τὸ πρᾶμα,
γιατ' εἶταν ἀγούρος, φαίνεται, γιὰ τὴ λευτεριά ὁ
λαὸς μας. Ὁ νοῦς τοῦ εἶταν κοιμισμένος ἀπὸ τὴν
ἀμάθεια, ἡ καρδιά τοῦ ὄχι ὀλότεια ξεσκαλωμένη
ἀπὸ τοῦ χαλασμοῦ τὰ σκουλήκια. Γιὰ τοὺς δασκά-
λους τοῦ ἔπαμε. Κ' οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ, αὐτοὶ πού
ἔπρεπε νὰ τὸν ξαναβαφτίσουν στὴν ἀληθινὴ ζωὴς
τὴν κολυμπήθρα, νὰ τοῦ βγάλουν τὰ κουρέλια τῆς
σκλαβιάς καὶ νὰ τοῦ φωτίσουν νοῦ καὶ καρδιά, νὰ
τοῦ δώσουν ἀξία κ' ὕστερα φρόνημα καὶ περηφάνια,
πειδὴ στραβοὶ αὐτοὶ καὶ δασκαλοθρεμμένοι καὶ ἀνί-
κανοι, ὅπως λέει ὁ Ὀμηρος, νοήσαι ἅμα πρόσω καὶ
ὀπίσω, ἐπίασαν καὶ πολεμοῦν κ' ἰδρώνουν νὰ τὸν
σπρώξουν πίσω πάλι στὴν σκλαβιάς τὰ λημέρια.

Εἰκόνα ζοφερή, πού ὡς τὰ σήμερα στέκει μπρὸς
στὰ μάτια μας. Συχωρεμένοι νῆνε κ' οἱ περασμένοι
κ' οἱ τωρινοὶ τῆς ἐργάτης, γιατί δὲν ξέρουν τί
κάνουν.

Καλὴ μας μοῖρα ὅμως, δὲν ἔλειψαν ἀπὸ τοῦ
Ζήνου καὶ τοῦ Κορυαίου τὰ χρόνια ὡς τοῦ Καταρ-
τζί καὶ ἀπὸ τοῦ Καταρτζί ὡς τὰ σήμερα καὶ ἀν-
θρώποι φωτισμένοι, ἀνθρώποι ζωντανοὶ καὶ πατρι-
ῶτες, πού κήρυξαν τὴν ἀλήθεια μὲ τὸ δικό του
καθὲν τρόπο, καὶ σ' ἄλλους κλάδους τῆς ἐθνικῆς
ζωῆς καὶ στὸ ζήτημα τῆς γλώσσας. Ποιὸς μὲ τρα-
γούδια, ποιὸς μὲ πράξη, ποιὸς μὲ πεζογραφήματα
καὶ ποιὸς μὲ συζήτηση ἐπιστημονικὴ. Τὰ αἰσθημα-
τά τους εἶναι ζυγγραφισμένα στὸ διάλογο πού φιλο-
τέχνησε ὁ ποιητὴς μας ὁ ἀθάνατος, ὁ Σολωμός.
«Μοῦ πονεῖ ἡ ψυχὴ μου» (λέει ὁ Ποιητὴς στὸ τέ-
λος)· οἱ δικοὶ μας χύνουν τὸ αἷμα τους ἀποκάτου
ἀπὸ τὸ σταυρό, γιὰ νὰ μᾶς κάμουν ἐλεύθερους, καὶ
τοῦτος (ὁ Σοφολογιώτατος) καὶ ὅσοι τοῦ ὁμοιάζουν
πολεμοῦν γι' ἀνταμοιβή, νὰ τοὺς σηκώσουν τὴ
γλῶσσα. Καὶ ἤθελα νὰ ξέρω, οἱ καλοὶ αὐτοὶ πα-
τριῶτες δὲν ἀξίζουν κάτι παραπάνω ἀπὸ τοὺς κα-
θαριστάδες, ἤγουν τοὺς σοφολογιώτατους, τὸν κύρ
Βάλθη λόγου χάρι; Σύμφωνα μὲ τὰ λόγια τοῦ ἀ-
γαπημένου μου Χατζιδάκη, πρέπει νὰ συμπεράνουμε

πῶς ἔχουν κάποια ἀνώτερη ἀξία καὶ τὴ νοιώθουν
τὴν ἀξία τους αὐτὴ καὶ ὄντας οἱ ἴδιοι φρονηματι-
σμένοι προσπαθοῦν νὰ φέρουν καὶ τὸ ἔθνος τους σὲ
συναίσθηση, νὰ τοῦ φυσήξουν φρόνημα ἀξιο τοῦ ἑαυ-
τοῦ του.

Ἀπ' ἀγάπη τὸ κάνουν. Μπορεῖ ἀνάμεσά τους νὰ
βρίσκονται καὶ φιλόδοξοι κ' ἐγωιστάδες· μὰ πρέπει
νὰ μᾶς μέλῃ γι' αὐτὸ μπροστὰ στὴν ἀλήθεια; Ἀς
παραμερίσουμε τὰ πρόσωπα ἐπὶ τέλους καὶ ἄς δοῦμε
τί μᾶς γίνεται. Κι ὁ Χατζιδάκης, μεγάλο χρέος
ἔχει καὶ αὐτός, καθὼς καὶ ὅποιος ἄλλος ἔχει τὴ δύ-
ναμη καὶ τὴ θέληση, χωρὶς νὰ κλωθογυρίζῃ σ' ἕναν
φαῦλο κύκλο καὶ νὰ ἐργάζεται ἀρνητικὰ μονάχα,
νὰ δουλέψῃ ἀληθινὰ καὶ μὲ τὴν καρδιά τοῦ στὸν
ἀγῶνα μας τὸν ἀγιο, πού εἶναι ἀγῶνας ὄχι μόνο
ἐνάντια στὴν ψεύτικη γλῶσσα, παρὰ ἐνάντια στὴ
μυριοπρόσωπη σαπίλα καὶ ψευτιά, πού μᾶς κἀνει νὰ
περιφρονοῦμε καὶ τὴν ἀληθινὴ μας ἐθνικὴ γλῶσσα.
Ἡ ἀλήθεια ὑψώνει τὸ φρόνημα καὶ ὄχι οἱ μπουρμ-
πουλῆθρες, καὶ ἂν πῆρῃ ἡ ψευτιά, τότες θὰ φρονημα-
τισθοῦμε. Ἐχομε συμφέρο ὅλοι ὅσοι τὸ νοιώθουμε
νὰ πολεμήσουμε ἢ ὄχι; Καὶ θάνα κακῶν μάντις
ὅποιος πῆ πῶς, ἂν νικήσῃ ἡ ψευτιά, μᾶς περιμένει
καινούριος καὶ σίγουρα τελειωτικὸς χαλασμός ἢ θὰ
πῆ μιὰν ὀλοφάνερη ἀλήθεια;

ΔΥΑΟΣ ΠΟΛΛΑΒΡΟΣ

ΤΟ ΠΙΑΝΟ ΣΟΥ

Σκυμμένη στὸ πιάνο, τὸν ζωηρὸν ἀντίλαλο κάθε
σου λύπης καὶ χαρᾶ, μοῦστελνες μελωδικούς ἤχους
μιανῆς ὁρμονίας γιομάτης μυστήριου, πού ἔνωσε
μυστικὰ τίς καρδιές μας, γλυκεῖα Βασιλοπούλα τοῦ
παλατιοῦ τῶν χαριτών.

Κ' ἔλεγε τὸ μαγεμένο ὄργανο, στὰ χάρδια τῶν
ἀπαλῶν σου χεριῶν, ἕνα θεϊκὸ τραγούδι. πού μοῦ
ξεσκέπασε ὁλοζώντανον τὸν πόνο τῆς ψυχῆς σου.

Καὶ ἐννιωθὰ τὸν ἥρωτά «Ἐρωτά νὰ σπρώχνῃ
τὰ ρόδινά σου δάχτυλα, πού γλυστρουσαν γρήγορα
καὶ πονετικά στὸν κάτασπρο δρόμο τῶν κοκκάλων.

Ἦταν γλυκεῖα ἡ βραδιά ἐκεῖνη πού μοῦδειξε ἡ
τέχνη σου τὴν ἀληθινὴ σου τὴν καρδιά, τὰ αἰσθη-
ματά σου τὰ ἄδολα, καὶ μοῦ ἀνοίξε ἕνα νέο ὁρί-
ζοντα, τὸν ἀπέραντο τῆς ἀγάπης σου.

Καὶ σμίξετε ἀληθινὰ καὶ μὲ εἰλικρίνεια οἱ δυὸ
ψυχές μας στὸ χλωμὸ τῶν κεριῶν φῶς, κ' ἀνάτειλε
λαμπρὸς τοῦ Ἐρωτὰ μας ὁ πανώργιος καὶ ἀστρα-
φτερός γῆλιος.

ΔΟΞΙΓΓΡΙΝ

ΤΟΥ ΣΟΦΟΚΛΗ

Η ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ΜΑΤΑΦΡΑΣΗ Κ. ΜΑΝΟΥ

Κορυφαῖος

Μὰ τ' εἶναι τοῦτο πού θωρῶ; Μοῦ φαίνεται σὰ
[θῆμα.

Δὲ μὲ γελοῦν τὰ μάτια μου· βλέπω τὴν Ἀντιγόνη!
Δυστυχισμένη, Οἰδίποδα δυστυχισμένη κόρη,
Τί τρέχει; Πού σὲ σέρνουνε; Μπορῶ νὰ τὸ πιστέψω,
Τίς προσταγές τοῦ βασιλιᾶ πῶς ἔχεις πατημένες
Καὶ πῶς αὐτοὶ σὲ πιάσανε μέσα σὲ τέτοια τρέλλα;

(*) Ἡ ἀρχὴ τοῦ στὸ 126 φύλλο τοῦ «Νουμά».

ΣΚΗΝΗ Β'

Ἀντιγόνη, Φύλακες, Χορός, ἔπειτα Κρέων

Φύλαξ

Ἐτοῦτη εἶναι πού τόκαμεν Αὐτὴν ἐδῶ τὴν κόρη
Πιάσαμε πού τὸν ἔθαβε. Μὰ ὁ βασιλιάς πού νᾶναι;

Κορυφαῖος

Νά τον ἀπ' τὸ παλάτι του σὰ μὲ παραγγελιά σου.
(Ἐρχεται ὁ ΚΡΕΩΝ μὲ ὀπλοφόρους)

Κρέων

Μὰ τ' εἶναι; τί μὲ θέλετε; γιατί μὲ μελεῖατε;

Φύλαξ

Ὁ βασιλιάς, ἐμεῖς οἱ θνητοὶ ποτὲ νὰ μὴ ὀρκιστοῦμε·
Γιατὶ τὴν πρώτη γνώμη μας ἡ δεύτερη γελάει.
Ἐτοῖ κ' ἐγὼ τ' ὀρκίστηκα ἐδῶ νὰ μὴν ξανάρθῃ,
Γιατὶ εἶχ' ἀλήθεια φοβηθῇ τίς τάσεις σου φοβέρες.
Μὰ ἡ ἀνέλιπστη χαρὰ διπλὴ χαρὰ μᾶς εἶναι.
Κ' ἔρχομαι, σέρνοντας αὐτὴν, πού ἐτοίμαζε τὸν τάφο.
Κλῆρος ἐδῶ δὲ μοῦπεσε, ἐγὼ, ἐγὼ τὴν τῶρα!
Πάρ' τὴν ἐσὺ καὶ κρίνε τὴν, πᾶρ' τὴν καὶ δικάσε τὴν.
Μὰ ἐγὼ μὲ δίχως πειδεμὸν ἐλεύτερος γλυτώνω!

Κρέων

Καὶ δὲ μοῦ λὲς τὸ πῶς καὶ πού τὴν ἔπιασες ἐτοῦτην;

Φύλαξ

Αὐτὴ εἶναι πού τὸν ἔθαβε. Τώρα, τὰ ξέρεις ὅλα.

Κρέων

Καταλαβαίνεις τὸ τί λὲς; Ἄραγε λὲς ἀλήθεια;

Φύλαξ

Τὴν εἶδα μὲ τὰ μάτια μου ὅπου ἔθαβεν ἐκεῖνον
Πού ἐσὺ τὸν ἀποκήρυξες. Αἱ! καθαρά σ' τὰ λέω;

Κρέων

Καὶ πῶς ἐφανερώθηκε λοιπόν, καὶ πῶς ἐπιάστη;

Φύλαξ

Ἄκουσε πῶς ἐγίνηκε. Μόλις εἶχαμε φτάσει,
Ἀπ' τίς φοβέρες τίς κακὲς ἀκόμη φοβισμένοι,
Τὴ σκόνῃ ἀφοῦ σαρῶσαμε πού τὸ νεκρὸ σκεπάζει,
Καθόμαστε σ' ἀπάνεμο στὶς κορυφὲς τῶν βράχων,
Κι' ὅλο παρακινιούμεστε μὲ δυνατό βροῖδι
Κανείς ἐτοῦτη τὴ δουλειὰ μὴν τύχῃ καὶ ἀμελήσῃ.
Ἐτοῖ ἦτανε τὰ πράγματα, ὡς πού νὰ φτάσῃ ὁ ἥλιος
Ψηλά, στὴ μέση τ' οὐρανοῦ, κ' ἡ ζέστη νὰ μᾶς καίῃ.
Κ' ἔξαφνα τότε σίφουνες σηκώνεται ἀπ' τὸ χῶμα,
Ἀπλώνεται ὡς τὰ σύννεφα, τὸν κάμπο πλημμυρίζει,
Ἀγρία τὴ χάτιν δέρνοντας τοῦ φουντωμένου δάσου.
Κ' ἐμεῖς τὰ μάτια ἐκλείσαμεν, ὡς πού νὰ ξεθυμάνῃ
Αὐτὸ τὸ θεῖο κακὸ. Μὰ ἀφοῦ καὶ αὐτὸ περνάει,